

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ 4/2018

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ (Ε' ΤΜΗΜΑ)

Συνεδρίαση της 16^{ης} Ιανουαρίου 2018

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Μεταξία Ανδροβιτσανέα, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Σταύρος Σπυρόπουλος, Γεώργιος Γρυλωνάκης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους

Εισηγητής: Γεώργιος Θεοδωρακόπουλος, Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ. (γνώμη άνευ ψήφου)

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. 33044/20.12.2016 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών-Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης-Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Τμήμα Εσόδων.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται: **α)** εάν για την είσπραξη των εσόδων των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) εφαρμόζονται οι διατάξεις περί διοικητικής εκτελέσεως (Κ.Ε.Δ.Ε.), και, εάν, σχετικώς, υπάρχει δυνατότητα διενέργειας διοικητικής εκτελέσεως κατά το άρθρο 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, το οποίο εφαρμόζεται για την είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α., ή εάν, για την είσπραξη, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου, **β)** εάν οι απαιτήσεις των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) διέπονται, όσον αφορά τυχόν αποσβεστική προθεσμία ή την παραγραφή τους, από τις ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 2 και 6 του α.ν. 344/1968, οι οποίες εφαρμόζονται για τα έσοδα των Ο.Τ.Α., ή εάν εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα ή άλλες διατάξεις, και **γ)** εάν καταλείπεται διακριτική ευχέρεια στα

όργανα διοικήσεως των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), για την έκδοση αποφάσεως ρυθμίσεως ληξιπρόθεσμων οφειλών προς αυτές, και, σε καταφατική περίπτωση, εάν η απόφαση αυτή δύναται να περιλαμβάνει μείωση των οφειλόμενων τόκων και προσαυξήσεων εκπροθέσμου καταβολής ή και περιορισμό της κύριας οφειλής.

Ιστορικό

1. Με το υπ' αριθμ. 33044/20.12.2016 έγγραφο του, το Υπουργείο Εσωτερικών-Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών και Διοικητικής Υποστήριξης-Διεύθυνση Οικονομικών Τοπικής Αυτοδιοίκησης-Τμήμα Εσόδων, αφού παραθέτει διάφορες διατάξεις του ν. 1069/1980, του α.ν. 344/1968, του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του ν. 3852/2010, **ερωτά: α)** εάν για την είσπραξη των εσόδων των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) εφαρμόζονται οι διατάξεις περί διοικητικής εκτελέσεως (Κ.Ε.Δ.Ε.), και, εάν, σχετικώς, υπάρχει δυνατότητα διενέργειας διοικητικής εκτελέσεως κατά το άρθρο 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, το οποίο εφαρμόζεται για την είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α., ή εάν, για την είσπραξη, εφαρμόζονται οι διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου, **β)** εάν οι απαιτήσεις των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) διέπονται, όσον αφορά τυχόν αποσβεστική προθεσμία ή την παραγραφή τους, από τις ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 2 και 6 του α.ν. 344/1968, οι οποίες εφαρμόζονται για τα έσοδα των Ο.Τ.Α., ή εάν εφαρμόζονται οι σχετικές διατάξεις του Αστικού Κώδικα ή άλλες διατάξεις, και **γ)** εάν καταλείπεται διακριτική ευχέρεια στα όργανα διοικήσεως των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), για την έκδοση αποφάσεως ρυθμίσεως ληξιπρόθεσμων οφειλών προς αυτές, και, σε καταφατική περίπτωση, εάν η απόφαση αυτή δύναται να περιλαμβάνει μείωση των οφειλόμενων τόκων και προσαυξήσεων εκπροθέσμου καταβολής ή και περιορισμό της κύριας οφειλής.

Νομοθετικό Πλαίσιο

2. Οι διατάξεις του ν. 1069/1980 «Περί κινήτρων δια την ίδρυσιν Επιχειρήσεων Ύδρευσεως και Αποχετεύσεως» (Α 191), όπως ισχύει μετά και την τροποποίησή του με τις διατάξεις του ν. 4483/2017, προβλέπουν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 1-Σύσταση-Αντικείμενο

1.Οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) αποτελούν νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου της παρ. 4 του άρθρου 252 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ), όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3463/2006 (Α' 114), έχουν κοινωφελή και μη κερδοσκοπικό χαρακτήρα και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά από άλλες ειδικές διατάξεις του παρόντος, του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και του ν. 3852/2010 (Α' 87).

2....

3.Οι Δ.Ε.Υ.Α., εντός της περιοχής αρμοδιότητάς τους, είναι υπεύθυνες για: α) την παραγωγή και διανομή στους καταναλωτές του προϊόντος που καλείται «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία, β) τη συλλογή των λυμάτων από τους εγκεκριμένους καταναλωτές του οικείου ή των οικείων Δήμων και την παραγωγή του προϊόντος που καλείται «επεξεργασμένα αστικά λύματα, κατάλληλα για ασφαλή διάθεση στο περιβάλλον», όπως αυτό ορίζεται στην ισχύουσα νομοθεσία, γ) τη μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, εκμετάλλευση, διοίκηση και λειτουργία των έργων υδροληψίας, έργων επεξεργασίας νερού, δικτύων μεταφοράς νερού, δικτύων διανομής ύδρευσης, δικτύων αποχέτευσης ακάθαρτων και ομβρίων υδάτων, μονάδων επεξεργασίας αστικών υγρών αποβλήτων, διατάξεων διάθεσης του προϊόντος της περίπτωσης β, καθώς και μονάδων επεξεργασίας και διάθεσης του υπολείμματος των ανωτέρω διαδικασιών επεξεργασίας της περιοχής αρμοδιότητάς τους.

4.Οι Δ.Ε.Υ.Α. συνιστώνται, ύστερα από σύνταξη οικονομοτεχνικής μελέτης, με απόφαση του οικείου ή των οικείων Δημοτικών Συμβουλίων, με την οποία ορίζεται η επωνυμία, η έδρα, οι λόγοι που δικαιολογούν τη σύστασή τους, τα περιουσιακά στοιχεία που παραχωρούνται σε αυτές, ο τρόπος εκμετάλλευσης των περιουσιακών στοιχείων, των έργων και των υπηρεσιών τους και των εσόδων από αυτή, καθώς και η περιοχή αρμοδιότητάς τους. Η απόφαση για τη σύσταση Δ.Ε.Υ.Α. εγκρίνεται με πράξη του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Άρθρο 3-Διοικητικό Συμβούλιο της Επιχείρησης

1.Η Δ.Ε.Υ.Α. που συνιστάται από ένα μόνο Δήμο διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελείται από επτά (7) έως ένδεκα (11) μέλη, τα οποία ορίζονται με απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου. Από τα μέλη αυτά, πέντε (5) τουλάχιστον μέλη, είναι αιρετοί εκπρόσωποι του Δήμου,....

Άρθρο 5-Αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου και Προέδρου

1.Το Διοικητικό Συμβούλιο διοικεί την επιχείρηση, διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους αυτής και αποφασίζει για κάθε θέμα που αφορά στην επιχείρηση, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στον παρόντα νόμο.

2.Ειδικότερα το Διοικητικό Συμβούλιο: α)μεριμνά για τις υποθέσεις και τα συμφέροντα της επιχείρησης, β)διορίζει τον Γενικό Διευθυντή και τους Διευθυντές Υπηρεσιών της επιχείρησης, γ)εγκρίνει, κατά το πρώτο έτος της θητείας του, το πενταετές επιχειρησιακό πρόγραμμα δράσης, στο οποίο αναλύεται ο σχεδιασμός των εσόδων της επιχείρησης, του κόστους και των προσδοκώμενων εσόδων από επενδύσεις, των λειτουργικών δαπανών, το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος ανάκτησης υπηρεσιών ύδατος,...δ)εγκρίνει το ετήσιο πρόγραμμα των έργων κατασκευής, συμπλήρωσης και συντήρησης του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης, των έργων κατασκευής, συμπλήρωσης και συντήρησης των πάσης φύσεως εγκαταστάσεων των δραστηριοτήτων, οι οποίες περιλαμβάνονται στους σκοπούς της

επιχείρησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2, καθώς και το πρόγραμμα επενδύσεων, ε)εγκρίνει, έναν (1) τουλάχιστον μήνα πριν από την έναρξη κάθε οικονομικού έτους, τον ετήσιο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της επιχείρησης, το σκέλος των εξόδων το οποίο προσαρμόζεται στο, κατά το προηγούμενο εδάφιο, πρόγραμμα εκτελεστέων έργων.... Σε περίπτωση αναπροσαρμογής της τιμολογιακής πολιτικής της Δ.Ε.Υ.Α., στον προϋπολογισμό και στο πρόγραμμα επενδύσεων, επισυνάπτεται μελέτη κόστους-οφέλους στην οποία αναλύονται τα έσοδα της επιχείρησης, σύμφωνα με το άρθρο 8 παρ. 3 του π.δ. 51/2007, οι λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης, τα έσοδα επενδύσεων και οι δαπάνες επενδύσεων. Κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους, το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να τροποποιεί τον προϋπολογισμό, λαμβάνοντας υπόψη την πορεία των εσόδων και τις ανάγκες που παρουσιάζονται, μπορεί δε να αποφασίζει για τη χορήγηση έκτακτων και συμπληρωματικών πιστώσεων, στ)αποφασίζει για την εκπόνηση μελετών, έργων και προμηθειών και εγκρίνει αυτές, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία, καθώς και για τις προδιαγραφές και τον τρόπο εκτέλεσης των έργων και εγκρίνει τις απαραίτητες δαπάνες....ζ)αποφασίζει για κάθε εκποίηση ή εκμίσθωση ακινήτων ή κινητών που ανήκουν στην επιχείρηση, η)αποφασίζει για την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων και ενδίκων μέσων, για την παραίτηση από αυτά, καθώς και για συμβιβασμούς δικαστικών ή εξώδικους, θ)αποφασίζει για τη ρύθμιση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των πελατών της Δ.Ε.Υ.Α., ι)αποφασίζει για τη σύναψη πάσης φύσεως δανείων της επιχείρησης, καθώς και για την εκχώρηση του συνόλου ή μέρους των εσόδων της ή την εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα, προς εξασφάλιση των δανείων, ια)εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις της επιχείρησης, στις οποίες περιλαμβάνονται ο απολογισμός εσόδων-εξόδων, ο ισολογισμός, η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεως και οι λοιπές χρηματοοικονομικές καταστάσεις, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα λογιστική και φορολογική νομοθεσία, ιβ)εγκρίνει τη συμμετοχή φυσικών ή νομικών προσώπων ή οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας στη δαπάνη κατασκευής αγωγών, των οποίων η κατασκευή ζητείται κατά προτεραιότητα από τους ανωτέρω και καθορίζει τους όρους καταβολής της δαπάνης της συμμετοχής, τις τυχόν εγγυήσεις και κάθε συναφή λεπτομέρεια....

Άρθρο 6-Γενικός Διευθυντής

1.Των υπηρεσιών της επιχείρησης προϊστάται Γενικός Διευθυντής.

2...

3.Ο Γενικός Διευθυντής ελέγχει την καθημερινή εργασία της επιχείρησης, ασκεί εποπτεία στη διεξαγωγή των εργασιών κάθε υπηρεσίας ασκώντας τη διοίκηση του προσωπικού της, είναι υπεύθυνος για την εκτέλεση των αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των επιτροπών της παραγράφου 3 του άρθρου 5 και μεριμνά....

4.Ο Γενικός Διευθυντής συμμετέχει στις συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς δικαίωμα ψήφου και εισηγείται προς το Διοικητικό Συμβούλιο για:α)...β)... γ)την άσκηση ενδίκων βοηθημάτων ή μέσων, την παραίτηση από αυτά και κάθε δικαστικό ή εξώδικαστικό συμβιβασμό,...

Άρθρον 8-Περιουσία της επιχείρησης

1.Εις την περιουσίαν της επιχείρησης ανήκουν τα επί τη βάσει των εγκεκριμένων ή εγκριθησομένων μελετών εκτελεσθέντα ή εκτελεσθσόμενα έργα υδρεύσεως και αποχετεύσεως των περιοχών αρμοδιότητος της επιχείρησης, άπασαι αι υπάρχουσαι υπόνομοι και εγκαταστάσεις υδρεύσεως και αποχετεύσεως ακαθάρτων ή ομβρίων υδάτων, ως επίσης και άπασαι αι εκβάλλουσαι αμέσως ή εμμέσως εις το δίκτυον

υπόνομοι ή ανοικτοί αγωγοί, και οι μονάδες επεξεργασίας ποσίου ύδατος και υγρών αποβλήτων.

2.Αι εκ της εκτελέσεως των έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως προκύπτουσαι επιφάνειαι περιέχονται εις την επιχείρησιν, ήτις δύναται να τας διαθέτη και έναντι συμβολικού τιμήματος εις τον οικείον Δήμον ή Κοινότητα προς δημιουργίαν κοινοχρήστων χώρων ή προς εκπλήρωσιν άλλου κοινωφελούς σκοπού.

3.Αι διατάξεις περί προστασίας των δημοτικών και κοινοτικών κτημάτων εφαρμόζονται και επί της περιουσίας της επιχειρήσεως.

Άρθρον 9-Υποκατάστασις εις δικαιώματα και υποχρεώσεις

1.Η επιχείρησις άμα τη συστάσει της υποκαθίσταται αυτοδικαίως και άνευ ετέρας διατυπώσεως εις άπαντα εν γένει τα δικαιώματα και υποχρεώσεις των συμμετεχόντων εις ταύτην Δήμων και Κοινοτήτων ή του Συνδέσμου και των παρ' αυτοίς οργανισμών υδρεύσεως- αποχετεύσεως, τας αναφερομένας εις την ύδρευσιν και αποχέτευσιν....

Άρθρο 10-Πόροι της επιχείρησης

1.Πόροι της επιχείρησης είναι: α)το ειδικό τέλος που προβλέπεται από το άρθρο 11, β)το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο αποχέτευσης, γ)η δαπάνη διακλάδωσης και σύνδεσης προς τον αγωγό ύδρευσης και αποχέτευσης, δ)το τέλος σύνδεσης με το δίκτυο ύδρευσης, ε)το πάγιο τέλος για την κάλυψη μέρους του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του δικτύου ύδρευσης και αποχέτευσης, σύμφωνα με την παρ. 11 του άρθρου 10 του ν. 4071/2012 (Α' 85), στ)το τέλος χρήσης υπονόμου, ζ)το τέλος χρήσης δικτύων αποχέτευσης-ομβρίων, η)η αξία του νερού που καταναλώνεται, θ)η εγγύηση χρήσης υδρομετρητή, ι)το τέλος αντικατάστασης υδρομετρητή, ια)η δαπάνη μετατόπισης αγωγών διακλάδωσης και συνδέσεων ύδρευσης ή αποχέτευσης υδρομετρητών ή άλλων συναφών εργασιών...

2.Ο πόρος που προβλέπεται στην περίπτωση α της παραγράφου 1 χρησιμοποιείται αποκλειστικά για τη μελέτη, κατασκευή, ανακατασκευή ή επέκταση έργων ύδρευσης και αποχέτευσης, για την απόκτηση πάγιου εξοπλισμού ή την εξόφληση τοκοχρεωλυσιών από δάνεια....

Άρθρον 11-Ειδικόν τέλος δια την μελέτην, κατασκευήν και επέκτασιν έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως

1.Επιβάλλεται υπέρ των κατά τας διατάξεις του παρόντος νόμου συσταθησομένων επιχειρήσεων, προς τον σκοπόν μελέτης, κατασκευής ή επεκτάσεως έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως και δια μίαν δεκαετίαν από τής 1ης Ιανουαρίου του επομένου της συστάσεώς των έτους πρόσθετον ειδικόν τέλος υπολογιζόμενον εις ποσοστόν 80% επί της αξίας του καταναλισκομένου ύδατος, το αυτό τέλος επιβάλλεται και εν περιπτώσει επεκτάσεως της επιχειρήσεως.

2.Το κατά την προηγουμένην παράγραφον τέλος βεβαιούται και εισπράττεται υπό της επιχειρήσεως κατά τα ορισθησόμενα υπό του κανονισμού λειτουργίας και διαχειρίσεως αυτής.....

Άρθρον 15-Δαπάνη συνδέσεως μετά των δικτύων αποχετεύσεως και υδρεύσεως

Οι ιδιοκτήται των ακινήτων των συνδεομένων ή μελλόντων να συνδεθούν μετά των δικτύων, υποχρεούνται να προκαταβάλλουν εις την επιχείρησιν την δαπάνην κατασκευής της προς σύνδεσιν του ακινήτου των διακλαδώσεως από της ρυμοτομικής γραμμής μέχρι της θέσεως του αγωγού υδρεύσεως ή της υπονόμου. Η οριστική δαπάνη εκκαθαρίζεται υπό της επιχειρήσεως, μετά την εκτέλεσιν της εργασίας. Η δαπάνη διακλαδώσεως συνδέσεως ακινήτου δύναται μετ' απόφασιν του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχειρήσεως να υπολογίζεται γενικώς δι' άπαντα. Τα

ακίνητα με βάση το ήμισυ του μέσου πλάτους της οδού και την κατά το τρέχον μέτρον μέσην τιμήν δαπάνης διακλαδώσεως. Η μέση αυτή τιμή δαπάνης διακλάδωσης ορίζεται με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης.

Άρθρον 16-Τέλος χρήσεως υπονόμου και τέλος υδρεύσεως

1.Οι ιδιοκτήται των ακινήτων των συνδεομένων μετά των δικτύων υποχρεούνται εις την καταβολήν του τέλους χρήσεως υπονόμου και τέλους υδρεύσεως, εισπραττομένον δια των λογαριασμών καταναλώσεως ύδατος κατά τα εν άρθροις 25 και 26 του παρόντος οριζόμενα....

2.Το τέλος χρήσεως υπονόμου οφείλεται και υπό ιδιοκτήτου ακινήτου, συνδεθέντος αυθαιρέτως, καθ'οιονδήποτε τρόπον αμέσως ή εμμέσως μετά του δικτύου αποχετεύσεως της επιχειρήσεως και δι' όσον χρόνον διαρκεί ή μέλλει να διαρκέση η τοιαύτη σύνδεσις....

Άρθρον 17-Διαχείρισις

1.Η οικονομική διαχείρισις εκάστης επιχειρήσεως ενεργείται επί τη βάσει ιδίου προϋπολογισμού εσόδων και εξόδων. Η επιχείρησις έχει ιδίαν ταμιακήν υπηρεσίαν, διατάκτης δε των δαπανών αυτής είναι ο Γενικός Διευθυντής εν συμπράξει μετά του προϊσταμένου των οικονομικών υπηρεσιών της επιχειρήσεως ή οι νόμιμοι αναπληρωταί των....

Άρθρο 18-Διαχειριστικός Έλεγχος

1.Ο τακτικός οικονομικός έλεγχος της διαχείρισης της επιχείρησης διενεργείται από δύο (2) ορκωτούς ελεγκτές λογιστές,...

Άρθρο 20-Εποπτεία επί των επιχειρήσεων

1.Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ασκεί έλεγχο νομιμότητος στις εξής αποφάσεις του διοικητικού συμβουλίου: α) Για την ψήφιση του προϋπολογισμού της επιχείρησης και του τεχνικού προγράμματος έργων, καθώς και για κάθε τροποποίησή τους. β)Για την αγορά και εκποίηση ακινήτων κτημάτων. γ)Για την επιβάρυνση των ακινήτων της επιχείρησης με εμπράγματα δικαιώματα. δ)Για τη σύναψη δανείων. ε)Για τις μελέτες, τα έργα και τις προμήθειες.

2. Ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας ελέγχει τον ισολογισμό, τον απολογισμό και την έκθεση πεπραγμένων και μπορεί να διατάξει τη διενέργεια έκτακτου διαχειριστικού και ταμειακού ελέγχου από ορκωτούς ελεγκτές.

Άρθρον 21-Κανονισμοί λειτουργίας και διαχειρίσεως

1.Με κανονισμούς, που συντάσσονται και ψηφίζονται από το διοικητικό συμβούλιο της επιχειρήσεως και ελέγχονται από το δημοτικό ή κοινοτικά συμβούλιο του δήμου ή της κοινότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, ρυθμίζονται κάθε φορά τα σχετικά με τη λειτουργία και διαχείριση της επιχείρησης, σύμφωνα με τις γενικής παραδοχής λογιστικές και οργανωτικές αρχές.

2.Οι ανωτέρω κανονισμοί δύνανται να τροποποιούνται, εφ' όσον επιβάλλεται τούτο εκ των αναγκών λειτουργίας της επιχειρήσεως κατά την αυτήν ως άνω διαδικασίαν.

3.Μέχρι της συντάξεως των υπό του παρόντος άρθρου προβλεπομένων κανονισμών λειτουργίας και διαχειρίσεως της επιχειρήσεως, εφαρμόζονται οι υπάρχοντες αντίστοιχοι κανονισμοί του Δήμου ή Συνδέσμου και εν περιπτώσει μη υπάρξεως τοιούτων αι σχετικά περί Δήμων και Κοινοτήτων διατάξεις.

Άρθρο 23-Κανονισμοί δικτύων

1.Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης που εγκρίνεται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο του δήμου ή κοινότητας στον οποίο ανήκει η επιχείρηση, εκδίδεται κανονισμός, με τον οποίο καθορίζονται τα της λειτουργίας του

δικτύου αποχετεύσεως, και ιδίως οι πρόσθετες υποχρεώσεις που επιβάλλονται στις βιομηχανίες ή βιοτεχνίες,

Άρθρον 24-Απαλλοτριώσεις

1. Τα υπό της επιχειρήσεως εκτελούμενα έργα χαρακτηρίζονται δημοσίας ωφελείας, τα δε δια ταύτα, ως και δια τας συναφείς εγκαταστάσεις αναγκαιούνται ακίνητα, απαλλοτριούνται αναγκαστικώς υπέρ και δαπάναις αυτής, κατόπιν αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων των Δήμων και Κοινοτήτων εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων

Άρθρο 25-Τιμολόγια

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, που εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο, καθορίζονται χωριστά τιμολόγια για την υπηρεσία ύδρευσης και αποχέτευσης. Με την παραπάνω απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται τα τιμολόγια για τις διάφορες κατηγορίες καταναλωτών των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης, ειδικά τέλη, πάγιες χρεώσεις για την κάλυψη του ελάχιστου κόστους λειτουργίας, καθώς και κάθε τιμολόγιο για υπηρεσίες των οποίων το αντικείμενο περιλαμβάνεται στις δραστηριότητες των Δ.Ε.Υ.Α..

2. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, που εγκρίνεται από το δημοτικό συμβούλιο του οικείου Δήμου, μπορεί να καθορίζονται ειδικά τιμολόγια για τις διάφορες κατηγορίες καταναλωτών των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης, ειδικών τελών, παγίων για κάλυψη του ελάχιστου κόστους λειτουργίας, καθώς και κάθε τιμολόγιο του οποίου το αντικείμενο περιλαμβάνεται στις δραστηριότητες των Δ.Ε.Υ.Α. για τους κατοίκους των δήμων ή ΔΕ ή ΤΕ αυτών που μετέχουν στην επιχείρηση, οι οποίοι εξυπηρετούνται με δίκτυο ανεξάρτητο από το ενιαίο δίκτυο της επιχείρησης.

3. Το Διοικητικό Συμβούλιο της επιχείρησης μπορεί να θεσπίζει ειδικό τιμολόγιο για τις ευπαθείς ομάδες των καταναλωτών, με βάση ενιαία και αντικειμενικά κριτήρια. Η απόφαση αυτή εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο.

4. Τα έσοδα από τέλη των υπηρεσιών ύδρευσης, αποχέτευσης, από τα ειδικά τέλη, τα πάγια για κάλυψη του ελάχιστου κόστους λειτουργίας, καθώς και κάθε τιμολόγιο που αφορά σε αντικείμενο που περιλαμβάνεται στις δραστηριότητες της επιχείρησης πρέπει υποχρεωτικά να καλύπτουν τις αναγκαίες λειτουργικές δαπάνες, το κόστος επενδύσεων, το περιβαλλοντικό κόστος και το κόστος ανάκτησης υπηρεσιών ύδατος και να είναι, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 3199/2003 (Α` 24), του άρθρου 8 του π.δ. 51/2007 (Α` 54), του άρθρου πέμπτου του ν. 4117/2013 (Α` 29) και τις εκάστοτε αποφάσεις της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων που αναφέρονται στους γενικούς κανόνες κοστολόγησης και τιμολόγησης των υπηρεσιών ύδατος.

5. Τα έσοδα από τα τέλη επιτρέπεται να υπερβαίνουν τις δαπάνες της προηγούμενης παραγράφου για την εκτέλεση έργων, σύμφωνα με το σκοπό της επιχείρησης μετά την πάροδο της δεκαετίας όπως αναγράφεται στο άρθρο 11 του νόμου αυτού. Το ποσοστό καθορίζεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου που εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό συμβούλιο.

6. Η τιμολόγηση των υπηρεσιών της επιχείρησης πρέπει να είναι σύμφωνη με τη μελέτη κόστους-οφέλους της επιχείρησης του εδαφίου ε` της παραγράφου 2 του άρθρου 5.

Άρθρο 26-Διαφοροποίηση τελών

Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από το οικείο δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο μπορεί: α. να καθορίζεται ειδικό τιμολόγιο ύδρευσης και αποχέτευσης για τους κατοίκους των δήμων ή κοινοτήτων ή συννοικισμών αυτών που

μετέχουν στην επιχείρηση οι οποίοι εξυπηρετούνται με δικό τους δίκτυο ανεξάρτητο από το ενιαίο δίκτυο της επιχείρησης...

Άρθρον 27-Ποινικαί διατάξεις

1.Απαγορεύεται ή άνευ εγγράφου αδείας της επιχειρήσεως εκτέλεσις οιασδήποτε εργασίας αποχετεύσεως έξω του σίφωνος, εις ον καταλήγουν αι εσωτερικά εγκαταστάσεις αποχετεύσεως του ακινήτου. Επίσης απαγορεύεται κατά πάσαν περίπτωσιν η εκτέλεσις οιασδήποτε εργασίας, επί σκοπώ άρθρας αποχετεύσεως ακαθάρτων ή ομβρίων υδάτων ακινήτου τινός εις το δίκτυον αποχετεύσεως.

2..3...

4.Εις τας προβλεπομένας υπό της παρ. 1 περιπτώσεις η επιχείρησις δικαιούται δι' αιτήσεώς της, υποβαλλομένης εις τον εισαγγελέα Πρωτοδικών, να αιτησῇται κατά την διαδικασίαν του άρθρου 22 του Α.Ν. 1539/1938 "περί προστασίας των δημοσίων κτημάτων την άμεσον επαναφοράν των πραγμάτων εις την προτέραν κατάστασιν, ήτις διατάσσεται υποχρεωτικώς, εφ' όσον ήθελε διαπιστωθή αυθαίρετος κατασκευή αποχετευτικού έργου. Η απόφασις του εισαγγελέως πρωτοδικών, εκδιδόμενη εντός της συντομωτέρας δυνατής προθεσμίας εκτελείται δια συνεργείον της επιχειρήσεως υπό την προστασίαν της αρμοδίας αστυνομικής αρχής, ήτις παρακολουθεί την ακριβή τήρησιν αυτής. Αι απαιτηθησόμεναι δια την τοιαύτην επαναφοράν των πραγμάτων εις την προτέραν κατάστασιν δαπάναι, βεβαιούνται υπό της επιχειρήσεως εις βάρος του δράστου, εφ' όσον ήθελεν ούτος καταδικασθῇ υπό του αρμοδίου δικαστηρίου, κατά τας διατάξεις της παρ. 3 του παρόντος άρθρου, η, εν περιπτώσει απαλλαγῆς τούτου, εφ' όσον ήθελεν υποχρεωθῇ εις την καταβολήν των τοιούτων δαπανών, του δικαστηρίου υποχρεωτικώς αποφαινομένον επί της τοιαύτης καταβολῆς ή μη. Αι δαπάναι αύται εισπράττονται κατά τας περί εισπράξεως των εσόδων της επιχειρήσεως κειμένας διατάξεις...

Άρθρον 28-Αστυνόμευσις των δικτύων υδρεύσεως και αποχετεύσεως

1.Η αστυνόμευσις των συστημάτων υδρεύσεως και αποχετεύσεως της επιχειρήσεως ως και η, κατά τας διατάξεις αστυνόμευσις δημοσίων υδάτων εις την περιοχὴν ταύτην, ανατίθεται εις τους τεχνικούς υπαλλήλους της επιχειρήσεως, και εν ελλείψει εφαρμόζονται αι εκάστοτε ισχύουσαι διατάξεις περί αστυνομεύσεως των δημοτικών και κοινοτικών έργων.

2.Πάσα αμέσως ή εμμέσως προξενουμένη βλάβη επί των πάσης φύσεως ή κατηγορίας υπονόμων ή ετέρων στοιχείων των συστημάτων υδρεύσεως αποχετεύσεως της επιχειρήσεως και επί των πάσης φύσεως εν εκτελέσει τετελεσμένων, ως και πάσα παράβασις των εν τη προηγουμένη παραγράφω διατάξεων, περί αστυνομεύσεως των δημοσίων υδάτων, βεβαιούται δια πρωτοκόλλον συντασσομένου υπό των κατά την ανωτέρω παράγραφον αρμοδίων υπαλλήλων,....».

3.Στα άρθρα 75, 167, 254, 260 και 276 του «Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων», ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 3463/2006 (Α 114), προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 75-Αρμοδιότητες

1.Οι δημοτικές.... αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας.

Οι αρμοδιότητες των Δήμων... αφορούν, κυρίως, τους τομείς:

α)...

β)Περιβάλλοντος, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:...1...2...3...4...η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων αποχέτευσης και βιολογικού καθαρισμού....

γ)Ποιότητας Ζωής και Εύρυθμης Λειτουργίας των Πόλεων και των Οικισμών, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: 1.Η εξασφάλιση και διαρκής βελτίωση των τεχνικών και κοινωνικών υποδομών στις πόλεις και τα χωριά όπως η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση συστημάτων ύδρευσης.....

Άρθρο 167-Είσπραξη εσόδων

1.Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων του παρόντος, για την είσπραξη των εσόδων των Δήμων και των Κοινοτήτων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων, όπως αυτές κάθε φορά ισχύουν. Τα ταμειακά όργανα των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης ασκούν αντιστοίχως όλες τις αρμοδιότητες που προβλέπουν οι διατάξεις αυτές...

Άρθρο 254-Σύσταση

1.Δήμος... μπορεί να συστήσει δημοτική... κοινωφελή επιχείρηση με σκοπό την οργάνωση λειτουργιών ή δραστηριοτήτων και την παροχή υπηρεσιών συναφών ή συνδεόμενων με τις αρμοδιότητές τους, που αναφέρονται στους τομείς της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης, της παιδείας, του πολιτισμού, του αθλητισμού και του περιβάλλοντος, με εξαίρεση την καθαριότητα των κοινόχρηστων χώρων και την αποκομιδή των απορριμμάτων, τη δημιουργία και συντήρηση πρασίνου και τη λειτουργία κοιμητηρίων και κέντρων αποτέφρωσης νεκρών...

2....3...

4.Η σύσταση κοινωφελούς επιχείρησης γίνεται με απόφαση του δημοτικού... συμβουλίου και πράξη του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως...

Άρθρο 260-Διαχείριση

1.Η διαχείριση των κοινωφελών επιχειρήσεων γίνεται σύμφωνα με ιδιαίτερο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων και είναι ανεξάρτητη από την υπόλοιπη δημοτική ή κοινοτική διαχείριση.

2....3...4...5...

6.Οι κοινωφελείς επιχειρήσεις έχουν την υποχρέωση τήρησης βιβλίων του Κώδικα Βιβλίων και Στοιχείων Γ' κατηγορίας κατά την ισχύουσα νομοθεσία.

7.Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου της επιχείρησης, που εγκρίνεται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο, τα καθαρά κέρδη που προκύπτουν από τη διαχείριση, μετά την έγκριση των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων, την αφαίρεση των αποσβέσεων και τη δημιουργία του απαραίτητου αποθεματικού, μπορεί να διατίθενται για τη βελτίωση ή την επέκταση των εγκαταστάσεων της επιχείρησης ή να διατίθενται στο Δήμο ή στην Κοινότητα για την εκτέλεση κοινωφελών έργων....

Άρθρο 276-Φορολογικές απαλλαγές και ατέλειες

1.Οι Δήμοι και οι Κοινότητες, τα δημοτικά και κοινοτικά ιδρύματα και τα λοιπά δημοτικά και κοινοτικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι Σύνδεσμοι Δήμων και Κοινοτήτων, οι αποκλειστικώς κοινωφελούς χαρακτήρα αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις, οι επιχειρήσεις Ύδρευσης-Αποχέτευσης.... απαλλάσσονται εν γένει από κάθε δημόσιο, άμεσο ή έμμεσο, δημοτικό, κοινοτικό ή λιμενικό φόρο, τέλος,..... Επίσης έχουν όλες ανεξαιρέτως τις ατέλειες και τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια που παρέχονται στο Δημόσιο....

2. Για την παραγραφή των αξιώσεων κατά των Ο.Τ.Α. εφαρμόζονται οι διατάξεις που διέπουν την παραγραφή των αξιώσεων κατά του Δημοσίου. Κάθε άλλη διάταξη που ορίζει μεγαλύτερο χρόνο παραγραφής των αξιώσεων κατά των Ο.Τ.Α. καταργείται...».

4. Στα άρθρα 225 και 226 του ν. 3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης-Πρόγραμμα Καλλικράτης» (Α 87), όπως ισχύει, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 225-Υποχρεωτικός έλεγχος νομιμότητας

1. Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων των δήμων και των περιφερειών αποστέλλονται υποχρεωτικά για έλεγχο νομιμότητας στην Αυτοτελή Υπηρεσία Εποπτείας Ο.Τ.Α., εφόσον αφορούν: ...Επίσης, αποστέλλονται προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις των κοινωφελών επιχειρήσεων, των Δ.Ε.Υ.Α. και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α. που αφορούν: α) αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, β) εκποίηση παγίων περιουσιακών στοιχείων και γ) λήψη δανείων. Ειδικά, σε ό,τι αφορά τις Δ.Ε.Υ.Α., εκτός από τις παραπάνω αποφάσεις, αποστέλλονται επιπλέον προς έλεγχο νομιμότητας οι αποφάσεις εκείνες που αφορούν: α) την ψήφιση του προϋπολογισμού της επιχείρησης και του τεχνικού προγράμματος έργων, καθώς και κάθε τροποποίηση τους, β) την αγορά και εκποίηση ακινήτων κτημάτων, γ) την επιβάρυνση των ακινήτων της επιχείρησης με εμπράγματα δικαιώματα και δ) τις μελέτες, τα έργα και τις προμήθειες...

Άρθρο 226-Αυτεπάγγελτος έλεγχος νομιμότητας

1. Ο Ελεγκτής Νομιμότητας μπορεί αυτεπαγγέλτως να ακυρώσει οποιαδήποτε απόφαση των συλλογικών ή μονομελών οργάνων των δήμων και των περιφερειών, των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου αυτών και των κοινωφελών επιχειρήσεων, των Δ.Ε.Υ.Α. και των μονομετοχικών ανωνύμων εταιρειών Ο.Τ.Α., καθώς και των συνδέσμων για λόγους νομιμότητας, μέσα σε προθεσμία δύο (2) μηνών αφότου η απόφαση έχει δημοσιευθεί ή εκδοθεί...».

5. Στα άρθρα 2 και 6 του α.ν. 344/1968 «Περί διατάξεων τινών αφορωσών εις τους οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοικήσεως» (Α 71), όπως ισχύει, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρον 2-Αποσβεστική προθεσμία βεβαιώσεως εσόδων

1. Η βεβαίωσις των φόρων, τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας ενεργείται υπό των δήμων και κοινοτήτων εντός αποσβεστικής προθεσμίας πέντε ετών από της λήξεως του οικονομικού έτους, εις ο ανάγονται. Κατ' εξαίρεση είναι δυνατή η βεβαίωση μετά την πάροδο της παραπάνω προθεσμίας αν: α) είναι άγνωστος ο υπόχρεος, β) έχει ακυρωθεί μετά την πάροδο της πενταετίας η φορολογική εγγραφή για το λόγο ότι ο υπόχρεος δεν έλαβε γνώση της εγγραφής, γ) η βεβαίωση έγινε σε πρόσωπο που δεν είναι μερική ή ολική φορολογική υποχρέωση και δ) η βεβαίωση έγινε για οικονομικό έτος διάφορο από αυτό που αφορά η φορολογική υποχρέωση...

Άρθρον 6-Παραγραφή αξιώσεων των δήμων και κοινοτήτων

Ο χρόνος της παραγραφής των αξιώσεων των δήμων και κοινοτήτων είναι είκοσι ετών, αρχόμενος από της λήξεως του οικονομικού έτους εντός του οποίου εβεβαιώθησαν αύται οριστικώς. Κατ' εξαίρεσιν αι προερχόμεναι εκ φόρων εν γένει,

τελών, δικαιωμάτων, εισφορών και αντιτίμου προσωπικής εργασίας παραγράφονται μετά πενταετίαν ως ανωτέρω.».

6. Στα άρθρα 1, 2 και 91 του ν.δ. 356 της 27.3/5.4.1974 «Περί Κώδικος Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων» (Α 90), όπως ισχύει, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρον 1-Είσπραξις Δημοσίων Εσόδων

1. Η είσπραξις των εκ πάσης αιτίας δημοσίων εσόδων ενεργείται κατά τας διατάξεις του παρόντος Ν. Διατάγματος.

2. Ως δημόσια έσοδα θεωρούνται και αι απαιτήσεις των κατέστη δικαιούχον το Δημόσιον εκ καθολικής ή ειδικής διαδοχής.

Άρθρον 2-Όργανα εισπράξεως-Νόμιμος τίτλος

1.....η είσπραξη των δημοσίων εσόδων ανήκει στην αρμοδιότητα της Φορολογικής Διοίκησης και των λοιπών οργάνων που ορίζονται με ειδικές διατάξεις για το σκοπό αυτόν ή των ειδικών ταμιών, στους οποίους έχει ανατεθεί η είσπραξη ειδικών εσόδων....

2. Για την είσπραξη των δημοσίων εσόδων απαιτείται νόμιμος τίτλος....Νόμιμο τίτλο αποτελούν: α) Τα έγγραφα, στα οποία οι αρμόδιες αρχές προσδιορίζουν, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τον οφειλέτη, το είδος, το ποσό και την αιτία της οφειλής. β) Τα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα, από τα οποία αποδεικνύεται η οφειλή. γ) Τα δημόσια ή ιδιωτικά έγγραφα, από τα οποία πιθανολογείται η οφειλή, ως προς την ύπαρξη και το ποσό αυτής, κατά την έννοια του άρθρου 347 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.

3. Η είσπραξη στις περιπτώσεις της προηγούμενης παραγράφου πραγματοποιείται από τη Φορολογική Διοίκηση μετά την καταχώριση των στοιχείων του νόμιμου τίτλου στα βιβλία εισπρακτέων εσόδων, είτε κατόπιν αποστολής στη Φορολογική Διοίκηση χρηματικού καταλόγου από την αρχή που απέκτησε το νόμιμο τίτλο είτε με βάση μόνο το νόμιμο τίτλο, εφόσον αυτός έχει περιέλθει με οποιονδήποτε τρόπο στη Φορολογική Διοίκηση. Ο χρηματικός κατάλογος περιέχει τα προσδιοριστικά στοιχεία της οφειλής, του υπόχρεου και των τυχόν συνυποχρέων ευθυνόμενων τρίτων....

Άρθρον 91-Εσοδα τρίτων

1. Σε όσες περιπτώσεις ανατίθεται στις δημόσιες οικονομικές υπηρεσίες η είσπραξη των εσόδων οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, άλλων νομικών προσώπων δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου ή φυσικών προσώπων εφαρμόζονται οι διατάξεις του παρόντος νομοθετικού διατάγματος.... Με την εξαίρεση των φόρων και των λοιπών δημοσίων εσόδων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας (ν. 4174/2013), για τα οποία εφαρμόζονται μόνον οι διατάξεις του ως άνω Κώδικα, από την ημερομηνία που το χρέος καθίσταται ληξιπρόθεσμο στη Φορολογική Διοίκηση επιβάλλονται επ' αυτού τόκοι και πρόστιμο εκπρόθεσμης καταβολής, σύμφωνα με το άρθρο 6 του παρόντος.....

2. Τα όργανα του Δημοσίου που κατά τις κείμενες διατάξεις έχουν αρμοδιότητα για παροχή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής ληξιπρόθεσμων χρεών ή αναστολή εκτέλεσης που επισπεύδεται κατά οφειλετών του Δημοσίου, έχουν την αυτή αρμοδιότητα και προκειμένου περί εσόδων και οφειλετών του άρθρου αυτού....

3. Επί των συμβεβαιουμένων μετά των δημοσίων εσόδων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζονται εις πάσαν περίπτωση αι διατάξεις του παρόντος Ν. Διατάγματος και αι περί παραγραφής των δημοσίων εσόδων διατάξεις.».

7. Στο άρθρο 106 του προϋχύσαντος ν. 2362/1995 «Δημόσιο Λογιστικό» (Α 247), προβλέπονταν, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 106-Ταμειακές υπηρεσίες Ο.Τ.Α., Ν.Π.Δ.Δ. και τρίτων από Δ.Ο.Υ.

1...2...3...

4. Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, μπορεί να ανατεθεί στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες η είσπραξη των εσόδων των ειδικών δημόσιων υπηρεσιών, καθώς και των Ειδικών Ταμείων, των οποίων οι προϋπολογισμοί συνδημοσιεύονται με τον Κρατικό Προϋπολογισμό και εφόσον η είσπραξη των εσόδων τους δεν είναι δυνατή με δικά τους όργανα, καθώς και η είσπραξη εσόδων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και ιδιωτικού δικαίου και τρίτων. Με τις ίδιες αποφάσεις καθορίζεται και το ποσοστό συμμετοχής των ανωτέρω νομικών προσώπων δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου και τρίτων στη δαπάνη για την είσπραξη των εσόδων που εισπράττονται για λογαριασμό τους.

8. Στα άρθρα 98, 136, 177 και 183 του ν. 4270/2014 «Αρχές δημοσιονομικής διαχείρισης και εποπτείας (ενσωμάτωση της Οδηγίας 2011/85/ΕΕ) και δημόσιο λογιστικό και άλλες διατάξεις» (Α 143), όπως ισχύει, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 98-Απόδοση εσόδων υπέρ τρίτων

Με αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών καθορίζεται ο χρόνος και η διαδικασία απόδοσης των εσόδων που εισπράττονται υπέρ τρίτων. Με τις αποφάσεις του προηγούμενου εδαφίου ή όμοιες μπορεί να ανατεθεί στις Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες η είσπραξη των εσόδων ειδικών δημόσιων υπηρεσιών και Ειδικών Ταμείων, εφόσον η είσπραξη των εσόδων τους δεν είναι δυνατή με δικά τους όργανα, καθώς και η είσπραξη εσόδων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, Α.Δ.Α. και τρίτων....

Άρθρο 136-Παραγραφή απαιτήσεων του Δημοσίου

1....

2. Η χρηματική απαίτηση του Δημοσίου μαζί με τα πρόστιμα, τους τόκους και τις προσαυξήσεις που έχουν βεβαιωθεί παραγράφονται μετά την παρέλευση πενταετίας από τη λήξη του οικονομικού έτους μέσα στο οποίο βεβαιώθηκε με στενή έννοια και κατέστη αυτή ληξιπρόθεσμη.

3. Χρηματική απαίτηση του Δημοσίου που: α. απορρέει από σύμβαση που αυτό έχει καταρτίσει, στην οποία περιλαμβάνεται και η σύμβαση εκείνη που βασίζεται σε πρακτικό του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους περί εξωπτωχευτικής ρύθμισης του τρόπου καταβολής πτωχευτικών προς το Δημόσιο χρεών και η οποία εξομοιώνεται πλήρως με την μεταπτωχευτική έννομη σχέση του πτωχού,... παραγράφεται μετά εικοσαετία από τη λήξη του έτους μέσα στο οποίο έγινε η με στενή έννοια βεβαίωση αυτής....

Άρθρο 177-Καταργούμενες και μεταβατικές διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου καταργούνται οι διατάξεις: α. Των άρθρων 1 έως και 108 και του άρθρου 110 του ν. 2362/1995.... Οποιαδήποτε υφιστάμενη αναφορά στις καταργούμενες κατά τα ανωτέρω διατάξεις νοείται στο εξής ως αναφορά στις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος νόμου.

2.Οι κανονιστικές πράξεις που έχουν εκδοθεί βάσει διατάξεων που καταργούνται δυνάμει της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου, εφόσον δεν αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου, διατηρούνται σε ισχύ μέχρι την έκδοση των κανονιστικών πράξεων κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του παρόντος νόμου.

Άρθρο 183 Έναρξη ισχύος

1.Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος νόμου αρχίζει από την 1.1.2015, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε αυτές ή στην επόμενη παράγραφο...».

9.Στα άρθρα 247, 250, 251 και 253 του Αστικού Κώδικα, προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

«Άρθρο 247-Παραγραφή της αξίωσης

Το δικαίωμα να απαιτήσει κάποιος από άλλον μια πράξη ή μια παράλειψη (αξίωση) παραγράφεται.

Άρθρο 250-Πενταετής Παραγραφή

Σε πέντε χρόνια παραγράφονται οι αξιώσεις: 1.των εμπόρων, των βιομηχάνων και των χειροτεχνών, για εμπορεύματα που χορήγησαν, για την εκτέλεση εργασιών και για την επιμέλεια υποθέσεων άλλων, καθώς και για τις δαπάνες που έκαναν 2...3...4....5.εκείνων που, χωρίς να ανήκουν στα πρόσωπα που αναφέρονται στον αριθμό 1, ασκούν κατ' επάγγελμα την επιμέλεια ξένων υποθέσεων ή την παροχή υπηρεσιών, για τις αμοιβές και για τις δαπάνες τους....

Άρθρο 251-Έναρξη Παραγραφής

Η παραγραφή αρχίζει από τότε που γεννήθηκε η αξίωση και είναι δυνατή η δικαστική επιδίωξή της.

Άρθρο 253

Η παραγραφή των αξιώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 250 αρχίζει μόλις λήξει το έτος μέσα στο οποίο συμπίπτει η έναρξη της παραγραφής που ορίζεται στα δύο προηγούμενα άρθρα.».

Ερμηνεία και Εφαρμογή Διατάξεων

Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις, αυτοτελώς και συνδυαστικώς ερμηνευόμενες, συνάγονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

10.Με τις διατάξεις του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, στις αρμοδιότητες των Ο.Τ.Α. πρώτου βαθμού, οι οποίες, κατά το άρθρο 102 παρ. 1 του Συντάγματος, ανάγονται στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων, έχουν περιληφθεί, μεταξύ άλλων, και εκείνες οι οποίες αφορούν την οργάνωση συστημάτων υδρεύσεως και αποχετεύσεως, καθώς και την παροχή συναφών υπηρεσιών προς τους κατοίκους (ΣτΕ 1897/2014). Με τις διατάξεις του ν. 1069/1980, προβλέφθηκαν οι Δημοτικές Επιχειρήσεις Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), υπό τη μορφή νομικού προσώπου ιδιωτικού δικαίου-κοινοφελούς επιχείρησης του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, οι οποίες διέπονται, εφ' όσον δεν ορίζεται διαφορετικά στην κείμενη

νομοθεσία, από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας (άρθρο 1). Οι Δ.Ε.Υ.Α., μετά τη σύστασή τους, ασκούν δραστηριότητες και παρέχουν υπηρεσίες σχετικές με την ύδρευση και την αποχέτευση, οι οποίες συνδέονται άρρηκτα με τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων (ΣΤΕ 1897/2014), υποκαθιστάμενες, αυτοδικαίως και άνευ άλλης διατυπώσεως, σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του οικείου Δήμου, όσον αφορά την ύδρευση και την αποχέτευση (άρθρα 1 και 9). Οι Δ.Ε.Υ.Α. ιδρύονται μετά από απόφαση του οικείου Δημοτικού Συμβουλίου και πράξη του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης (άρθρο 1 παρ. 4), απολαμβάνουν διοικητικής και οικονομικής αυτοτέλειας, διοικούνται από ίδια όργανα διοικήσεως (άρθρο 3), διαθέτουν ίδια περιουσία και πόρους (άρθρα 8, 10 επ.), ιδιαίτερο προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων, με βάση τον οποίο διεξάγεται η οικονομική διαχείρισή τους, καθώς και ανεξάρτητη ταμειακή υπηρεσία (άρθρο 17) και ανεξάρτητη και αυτοτελή εσωτερική οργάνωση και λειτουργία, με βάση κανονισμούς, καταρτιζόμενους από τα όργανα διοικήσεώς τους, σύμφωνα με τις γενικής παραδοχής λογιστικές και οργανωτικές αρχές (άρθρο 21 παρ. 1).

11. Περαιτέρω, οι Δ.Ε.Υ.Α. θεωρούνται επιχειρήσεις ειδικού δημοσίου σκοπού, οι οποίες ασκούν, κατά παραχώρηση, ζωτικής σημασίας δημόσιες υπηρεσίες, συνδεόμενες, κατ' αρχήν, με τη λειτουργία των δικτύων και την παροχή υπηρεσιών υδρεύσεως και αποχετεύσεως, και τελούν σε στενή σύνδεση με τους Ο.Τ.Α., οι οποίοι τις συστήνουν (πρβλ. ΕλΣυν 7424/2015). Στο πλαίσιο αυτό, ο νομοθέτης εξοπλίζει τις Δ.Ε.Υ.Α. και με αρμοδιότητες, οι οποίες προσιδιάζουν σε δημόσια αρχή (ΣΤΕ 2311/1990), όπως η, κατ' άρθρο 24, αρμοδιότητα κηρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως (ΣΤΕ 4947/2013), η, κατ' άρθρο 28, ανατιθέμενη στους υπαλλήλους τους αρμοδιότητα αστυνομείσεως των δικτύων και βεβαιώσεως της προξενούμενης σ' αυτά βλάβης από τρίτους, ενώ, γίνεται δεκτό ότι, λόγω του διορισμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου (άρθρο 3), τα καθήκοντα διοικήσεως Δ.Ε.Υ.Α. αποτελούν, κατά τη φύση τους, άσκηση υπηρεσιακών καθηκόντων διοικήσεως τοπικών υποθέσεων, στο πλαίσιο της οποίας τα μέλη της διοικήσεως οφείλουν να μεριμνούν για την τήρηση των αρχών της νομιμότητας, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και της χρηστής διοικήσεως (ΣΤΕ 1897/2014).

12. Παρότι οι Δ.Ε.Υ.Α. θεωρούνται επιχειρήσεις ειδικού δημοσίου σκοπού, ασκούσες και αρμοδιότητες προσιδιάζουσες σε δημόσια αρχή, εφ' όσον, κατά τα λοιπά,

ιδρύονται και λειτουργούν ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κοινωφελούς χαρακτήρα και διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, αποτελούν, κατά το μέρος αυτό, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου (Ολ ΣΤΕ 108/1991), δεν υπάγονται στην κατηγορία των Ο.Τ.Α. (ΑΠ 113/2017), τα όργανά τους δεν θεωρούνται διοικητικά όργανα και οι πράξεις ή παραλείψεις τους δεν αφορούν την ενάσκηση δημόσιας εξουσίας (ΣΤΕ 4947/2013). Το γεγονός, μάλιστα, ότι, σειρά από, αναφερόμενες στο νόμο, πράξεις Δ.Ε.Υ.Α. προβλέπεται ότι εγκρίνονται από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο (βλ. ιδίως άρθρα 23 παρ. 1, 25 παρ. 1,2,3,5, 26 παρ. 1), δεν μεταβάλλει, από μόνο του, τη φύση των πράξεων αυτών, ως αναγομένων στο ιδιωτικό δίκαιο (πρβλ. ΣΤΕ 2854/1988, 2840/1988, 894/1988).

13. Με τις διατάξεις των άρθρων 10, 11, 16 και 27 του ν. 1069/1980, έχουν προβλεφθεί ως έσοδα Δ.Ε.Υ.Α.: α) το ειδικό τέλος μελέτης, κατασκευής ή επεκτάσεως έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως, β) το τέλος συνδέσεως με το δίκτυο υδρεύσεως και αποχετεύσεως, γ) η δαπάνη διακλαδώσεως και συνδέσεως με τον αγωγό υδρεύσεως και αποχετεύσεως, δ) το πάγιο τέλος για την κάλυψη μέρους του ελάχιστου κόστους λειτουργίας του δικτύου υδρεύσεως και αποχετεύσεως, ε) το τέλος χρήσεως υπονόμου, στ) το τέλος χρήσεως δικτύων αποχετεύσεως-ομβρίων, ζ) το αντίτιμο της αξίας του καταναλισκόμενου ύδατος, η) το αντίτιμο της εγγυήσεως χρήσεως και το τέλος αντικαταστάσεως υδρομετρητή, θ) η δαπάνη μετατοπίσεως αγωγών διακλαδώσεως και συνδέσεων υδρεύσεως ή αποχετεύσεως υδρομετρητών ή άλλων συναφών εργασιών και ι) οι δαπάνες επαναφοράς του αποχετευτικού δικτύου στην προτέρα κατάσταση. Τα εν λόγω τέλη υπηρεσιών υδρεύσεως, αποχετεύσεως, τα ειδικά και πάγια τέλη καθώς και οι, εν γένει, χρεώσεις-τιμολογήσεις υπηρεσιών των Δ.Ε.Υ.Α. έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα, καθ' όσον, προκύπτει ότι επιβάλλονται, στους πελάτες-καταναλωτές των υπηρεσιών τους, για την κάλυψη των λειτουργικών και επενδυτικών δαπανών παροχής των αντιστοιχών υπηρεσιών (δαπάνες συνδέσεως, μελέτη, κατασκευή, ανακατασκευή ή επέκταση έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως, απόκτηση πάγιου εξοπλισμού, εξόφληση τοκοχρεολυσίων από δάνεια, κάλυψη ελάχιστου κόστους λειτουργίας, κόστους επενδύσεων και κόστους ανακτήσεως υπηρεσιών ύδατος κλπ) και υπόκεινται στη δέσμευση ότι θα πρέπει να είναι συμβατά με εκπονούμενη μελέτη κόστους-οφέλους, να καλύπτουν, υποχρεωτικώς, τις αναγκαίες λειτουργικές δαπάνες, το κόστος επενδύσεων, το περιβαλλοντικό κόστος

και το κόστος ανακτήσεως υπηρεσιών ύδατος και, εν γένει, να είναι σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις και τους γενικούς κανόνες κοστολογήσεως και τιμολογήσεως των υπηρεσιών ύδατος (άρθρα 10, 11, 15 παρ. 1, 16 παρ. 1, 25 παρ. 1,4). Η επιβολή, εξάλλου, των τελών, των ειδικών και παγίων τελών και λοιπών χρεώσεων γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου των Δ.Ε.Υ.Α., η οποία εγκρίνεται από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο (άρθρο 25 παρ. 1), ενώ, με όμοια απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία εγκρίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο, δύναται να θεσπίζονται και ειδικά τιμολόγια είτε για ευπαθείς ομάδες καταναλωτών, με βάση ενιαία και αντικειμενικά κριτήρια (άρθρο 25 παρ. 3), είτε για κατηγορίες καταναλωτών, οι οποίοι εξυπηρετούνται από δίκτυο ανεξάρτητο από το ενιαίο δίκτυο των Δ.Ε.Υ.Α. (άρθρο 26). Η απαιτούμενη έγκριση του Δημοτικού Συμβουλίου δεν διαφοροποιεί το ότι τα τέλη, τα ειδικά και πάγια τέλη και οι λοιπές χρεώσεις, τα οποία περιέρχονται στην οικονομική διαχείριση και τον προϋπολογισμό εσόδων των Δ.Ε.Υ.Α. (άρθρο 17) και χρηματοδοτούν τα έργα, τα οποία ανήκουν στην περιουσία τους (άρθρο 8), εισπράττονται στο πλαίσιο της, κατά τα προεκτεθέντα, διεπόμενης, κατά βάση, από το ιδιωτικό δίκαιο, δραστηριότητας των Δ.Ε.Υ.Α.. Επομένως, τα έσοδα από τα εν λόγω τέλη και τις λοιπές χρεώσεις εισπράττονται, από τους καταναλωτές υπηρεσιών των Δ.Ε.Υ.Α., στο πλαίσιο εκτελέσεως συμβάσεων, οι οποίες διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο (πρβλ. ΣΤΕ 2216/2003, 2854/1988), και ως αντάλλαγμα για παρεχόμενες προς αυτούς υπηρεσίες (πρβλ. ΣΤΕ 2216/2003) και δαπάνες, μετά από απόφαση καθορισμού της τιμολογιακής βάσεως, μέσω της εκδόσεως λογαριασμών καταναλώσεως ή αντίστοιχων, προβλεπόμενων σε κείμενες διατάξεις, φορολογικών στοιχείων-τιμολογίων των Δ.Ε.Υ.Α. (ιδίως άρθρα 15, 16, 25, 26 του ν. 1069/1980 και 260 παρ. 6 του ΚΔΚ).

14. Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, η οποία διαμορφώθηκε στο Τμήμα, με την οποία συντάχθηκαν η Πρόεδρος του Τμήματος Μεταξία Ανδροβιτσάνεα και οι Νομικοί Σύμβουλοι Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Βασιλική Πανταζή, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης και Γεώργιος Γρυλωνάκης (ψηφοί 7) και (άνευ ψήφου) ο εισηγητής Πάρεδρος, για την είσπραξη των απαιτήσεων των Δ.Ε.Υ.Α. από τέλη υπηρεσιών υδρεύσεως, αποχετεύσεως, ειδικά και πάγια τέλη καθώς εν γένει χρεώσεις-τιμολογήσεις υπηρεσιών Δ.Ε.Υ.Α., δεν έχει προβλεφθεί από το νόμο η παρεμβολή της διοικητικής βεβαιωτικής διαδικασίας, μέσω εγγραφής των σχετικών

απαιτήσεων σε χρηματικούς καταλόγους και εν στενή εννοία βεβαίωσή τους, σύμφωνα με τα ισχύοντα στον Κ.Ε.Δ.Ε.. Αντίθετα, πέραν του ότι οι Δ.Ε.Υ.Α. διέπονται από τους κανόνες της ιδιωτικής οικονομίας, έχει περιληφθεί στο νόμο πρόβλεψη, σύμφωνα με την οποία, με κανονισμούς, οι οποίοι εκδίδονται από το Διοικητικό Συμβούλιο και ελέγχονται από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο, ρυθμίζεται η λειτουργία και η διαχείριση των Δ.Ε.Υ.Α., ως επιχειρήσεων, σύμφωνα με τις γενικής παραδοχής λογιστικές και οργανωτικές αρχές (άρθρο 21 παρ. 1), η πρόβλεψη δε αυτή, σε συνδυασμό με την απουσία οποιασδήποτε ρυθμίσεως περί δυνατότητας ενεργοποίησεως, μέσω των κανονισμών, του συστήματος ή των διατάξεων της διοικητικής εκτελέσεως, παραπέμπει σε κανόνες προσδιορισμού και εισπράξεως των απαιτήσεων Δ.Ε.Υ.Α. κατά τις κοινές διατάξεις του ιδιωτικού δικαίου και όχι μέσω της διοικητικής βεβαιωτικής διαδικασίας και τον Κ.Ε.Δ.Ε.. Περαιτέρω, στο άρθρο 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, προβλέπεται ότι για την είσπραξη των εσόδων των Δήμων εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.. Η προαναφερόμενη, όμως, διάταξη του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, δεν δύναται να αποτελέσει έρεισμα για την εφαρμογή των κανόνων της διοικητικής εκτελέσεως, κατά την είσπραξη των απαιτήσεων των Δ.Ε.Υ.Α., αφού, όπως έχει ήδη αναφερθεί (βλ. ανωτ. υπό 10 και 11), οι Δ.Ε.Υ.Α., αποτελούν ίδια νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και δεν υπάγονται στην κατηγορία των Ο.Τ.Α., ώστε να τύχουν εφαρμογής, ως προς αυτές, οι διατάξεις περί εισπράξεως των εσόδων των Δήμων. Στο άρθρο 276 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, έχει προβλεφθεί, επίσης, ότι, για τις Δ.Ε.Υ.Α., εφαρμόζονται τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια του Δημοσίου. Η έλλειψη, όμως, ειδικής νομοθετικής προβλέψεως, στον ν. 1069/1980 αλλά και στον Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, περί εφαρμογής ή περί δυνατότητας εφαρμογής του συστήματος ή των διατάξεων της διοικητικής εκτελέσεως, επάγεται ότι δεν καταλείπεται δυνατότητα εισπράξεως των απαιτήσεων των Δ.Ε.Υ.Α. κατά τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., αφού οι διατάξεις αυτές αποτελούν ειδικό και εξαιρετικό δίκαιο και δεν ρυθμίζουν κάθε διαδικασία αναγκαστικής εκτελέσεως αλλά μόνο όσες επισπεύδονται από το Δημόσιο ή άλλα νομικά πρόσωπα, υπέρ των οποίων έχει προβλεφθεί ότι εφαρμόζεται ο Κ.Ε.Δ.Ε., η γενική δε διάταξη του άρθρου 276 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, σύμφωνα με την οποία για τις Δ.Ε.Υ.Α. εφαρμόζονται όλα τα προνόμια του Δημοσίου (δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά), δεν περιλαμβάνει και τη δυνατότητα

εισπράξεως των απαιτήσεών τους κατά το σύστημα του Κ.Ε.Δ.Ε. (πρβλ. ΕφΑΘ 3805/1987, Ι. Μπρίνια, Διοικητική Εκτέλεση 1987, Τόμος Α παρ. 20, σελ. 50). Με τη διάταξη, επίσης, του άρθρου 21 παρ. 3 του ν. 1069/1980 έχει προβλεφθεί μιν ότι μέχρι της συντάξεως των κανονισμών λειτουργίας και διαχειρίσεως, για τις Δ.Ε.Υ.Α. εφαρμόζονται οι κανονισμοί του οικείου Δήμου ή Συνδέσμου και, σε περίπτωση μη υπάρξεως σχετικών κανονισμών, οι ισχύουσες περί Δήμων και Κοινοτήτων διατάξεις, πλην, όμως, η έλλειψη ειδικής νομοθετικής προβλέψεως, περί εφαρμογής ή περί δυνατότητας εφαρμογής του συστήματος ή των διατάξεων της διοικητικής εκτελέσεως, και η προαναφερθείσα ειδικότητα και εξαιρετικότητα των σχετικών με τη διοικητική εκτέλεση διατάξεων, δεν καταλείπει δυνατότητα εισπράξεως κατά το σύστημα του Κ.Ε.Δ.Ε., σύμφωνα με όσα ισχύουν για τους Δήμους, ούτε στις περιπτώσεις Δ.Ε.Υ.Α., οι οποίες στερούνται κανονισμού λειτουργίας και διαχειρίσεως. Τέλος, στις διατάξεις των άρθρων 11 παρ. 2 και 27 παρ.4 του ν. 1069/1980 έχει περιληφθεί η πρόβλεψη ότι το ειδικό τέλος μελέτης, κατασκευής ή επεκτάσεως έργων υδρεύσεως και αποχετεύσεως βεβαιώνεται και εισπράττεται κατά τα οριζόμενα στον κανονισμό λειτουργίας και διαχειρίσεως των Δ.Ε.Υ.Α. και ότι οι δαπάνες επαναφοράς των πραγμάτων στην προτέρα κατάσταση, σε περίπτωση αυθαίρετης κατασκευής αποχετευτικού έργου, βεβαιώνονται και εισπράττονται σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κανονισμό λειτουργίας και διαχειρίσεως και τις διατάξεις περί εισπράξεως των εσόδων των Δ.Ε.Υ.Α.. Η αναφορά στις παραπάνω διατάξεις στον όρο «βεβαιώνονται», εφ' όσον, κατά τα λοιπά, γίνεται παραπομπή στον κανονισμό λειτουργίας και διαχειρίσεως και τις διατάξεις οι οποίες διέπουν την είσπραξη των εσόδων των Δ.Ε.Υ.Α., δεν εισάγει, κατά παρέκκλιση, δυνατότητα ενεργοποίησης της διοικητικής βεβαιωτικής διαδικασίας και των διατάξεων του Κ.Ε.Δ.Ε., για την είσπραξη των συγκεκριμένων και μόνο απαιτήσεων, αφού, όπως προαναφέρθηκε, ο κανονισμός λειτουργίας και διαχειρίσεως και οι διατάξεις περί εισπράξεως των εσόδων των Δ.Ε.Υ.Α., δεν προβλέπουν δυνατότητα διενέργειας διοικητικής εκτελέσεως. Επομένως, υπό το πλέγμα των διατάξεων του ν. 1069/1980 αλλά και του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, για την είσπραξη των εσόδων των Δ.Ε.Υ.Α., δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί διοικητικής εκτελέσεως (Κ.Ε.Δ.Ε.), ούτε, σχετικώς, υπάρχει δυνατότητα διενέργειας διοικητικής εκτελέσεως, κατά το άρθρο 167 του Κώδικα Δήμων και

Κοινοτήτων, το οποίο εφαρμόζεται για την είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α., αλλά εφαρμοστέες τυγχάνουν οι διατάξεις του ΚΠολΔ.

15. Κατά τη γνώμη, όμως, του μειοψηφούντος Νομικού Συμβούλου Σταύρου Σπυρόπουλου (ψηφός 1), η εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Ε.Δ.Ε., για την είσπραξη των απαιτήσεων διαφόρων νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου ή νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και ιδίως εκείνων που ανήκουν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα, μπορεί να γίνει με ρητή πρόβλεψη διατάξεως νόμου ή με διοικητική πράξη κατ' εξουσιοδότηση νόμου (Β. Παπαχρήστου, Διοικητική Εκτέλεση, 1987, σελ. 27, Ι. Μπρίνια, Διοικητική Εκτέλεση, 1987, τ. Α', παρ. 20, σελ. 49). Προκειμένου περί του τρόπου εισπράξεως των απαιτήσεων των Δ.Ε.Υ.Α. δεν υφίσταται ρητή πρόβλεψη στην κείμενη νομοθεσία και, ιδίως, στον θεσμικό περί Δ.Ε.Υ.Α. του ν. 1069/1980. Όμως, με τη διάταξη της παρ. 1 του άρθρου 21 του νόμου αυτού, παρέχεται η εξουσιοδότηση της ρύθμισης με τον κανονισμό λειτουργίας των Δ.Ε.Υ.Α., ο οποίος ψηφίζεται από το Διοικητικό τους Συμβούλιο και ελέγχεται από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο, μεταξύ άλλων, και όλων των θεμάτων των σχετικών με τη διαχείριση της επιχείρησης. Θέμα διαχείρισεως, ασφαλώς, θεωρείται και ο καθορισμός του τρόπου βεβαιώσεως και εισπράξεως των απαιτήσεων της επιχειρήσεως. Συνεπώς, με τους κανονισμούς αυτούς καθορίζεται και το εάν η είσπραξη των απαιτήσεων θα γίνεται κατά τις κοινές διατάξεις του ΚΠολΔ ή τις διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.. Είναι, βεβαίως, αληθές, ότι η ανωτέρω εξουσιοδοτική διάταξη δεν περιέχει ρητή πρόβλεψη περί δυνατότητας του κανονισμού της επιχειρήσεως να προβλέπει την εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Ε.Δ.Ε., για την είσπραξη των απαιτήσεών της. Περί της δυνατότητας, όμως, αυτής δεν υφίσταται καμία αμφιβολία, όπως σαφώς συνάγεται από τα εξής νομικά δεδομένα: α) Με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν.1069/1980, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι, μέχρι τη θέσπιση του ανωτέρω κανονισμού λειτουργίας και διαχείρισεως της επιχειρήσεως, εφαρμόζονται οι αντίστοιχοι κανονισμοί του Δήμου ή Συνδέσμου και σε περίπτωση μη υπάρξεως αυτών οι σχετικές περί Δήμων και Κοινοτήτων διατάξεις, δηλαδή και η διάταξη του άρθρου 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006), η οποία ορίζει ότι για την είσπραξη των εσόδων των Δήμων και Κοινοτήτων, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε.. Συνεπώς, εφόσον μέχρι την θέσπιση των ανωτέρω κανονισμών, για την είσπραξη των απαιτήσεων Δ.Ε.Υ.Α., εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., είναι

ευνόητο ότι εμμέσως, πλην σαφώς, ο νομοθέτης παρέχει την εξουσιοδότηση, με τον θεσπιζόμενο κανονισμό να προβλέπεται η συνέχιση της εφαρμογής των διατάξεων του Κ.Ε.Δ.Ε.. β) Με την διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου προβλέπεται ότι η βεβαίωση και είσπραξη του κατά την παρ. 1 του ίδιου άρθρου θεσπιζόμενου τέλους γίνεται κατά τα ορισθησόμενα υπό του κανονισμού λειτουργίας και διαχειρίσεως της ΔΕΥΑ, δηλαδή του κανονισμού της παρ. 1 του άρθρου 21 του ίδιου νόμου. Η έννοια της διατάξεως αυτής δεν είναι να περιορίσει το περιεχόμενο του κανονισμού μόνο όσον αφορά τη βεβαίωση και είσπραξη του επίμαχου τέλους, αντιθέτως είναι σαφές ότι νομοθέτης έχει ως δεδομένο ότι η παρεχόμενη από την παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 1069/1980 εξουσιοδότηση περιλαμβάνει τη ρύθμιση, με τον κανονισμό λειτουργίας και διαχειρίσεως, του τρόπου βεβαιώσεως και εισπράξεως των πάσης φύσεως απαιτήσεων της επιχειρήσεως και για το λόγο αυτό εντάσσει και το επίμαχο τέλος στην ίδια διαδικασία. γ) Από τη διατύπωση και το περιεχόμενο της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν.1069/1980, ως είχαν πριν την τροποποίησή τους με το άρθρο 1 του ν.4483/2017. Συγκεκριμένα, η διάταξη αυτή, μεταξύ άλλων, προέβλεπε μέχρι τότε ότι οι ΔΕΥΑ διέπονται, ως προς τη διοίκηση, την οργάνωση, εκτέλεση, λειτουργία, συντήρηση των έργων της αρμοδιότητάς τους, καθώς και τις πηγές της χρηματοδοτήσεώς τους από τις διατάξεις του νόμου αυτού (1069/1980), εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα. Συνεπώς, εφόσον, ως ελέχθη προηγουμένως, ο ν.1069/1980 δεν περιέχει ρητή ρύθμιση περί του τρόπου βεβαιώσεως και εισπράξεως των πάσης φύσεως απαιτήσεων των ΔΕΥΑ, εφαρμόζεται ο Κ.Ε.Δ.Ε., σύμφωνα με το άρθρο 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, μέχρι, βεβαίως, τη ρύθμιση του θέματος αυτού με τον κανονισμό λειτουργίας και διαχείρισης αυτών, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 1069/1980. Η τροποποίηση της διατυπώσεως της ανωτέρω διατάξεως με το άρθρο 1 του ν. 4483/2017, δεν άλλαξε ουσιαστικά τον προσανατολισμό και το νόημά της, δηλαδή την εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Ε.Δ.Ε., για τη βεβαίωση και είσπραξη των απαιτήσεων των Δ.Ε.Υ.Α., τουλάχιστον μέχρι τη ρύθμιση της θέματος αυτού με τους θεσπιζόμενους κανονισμούς λειτουργίας και διαχειρίσεώς τους, κατά τα ανωτέρω. Ενόψει όλων των ανωτέρω, κατά τη μειοψηφήσασα γνώμη, ο τρόπος βεβαιώσεως και εισπράξεως των πάσης φύσεως απαιτήσεων των Δ.Ε.Υ.Α. ρυθμίζεται (είτε κατά τον ΚΠολΔ είτε κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε.) με

τους θεσπιζόμενους κατά την παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 1069/1980 κανονισμούς λειτουργίας και διαχείρισεως αυτών, μέχρι δε τη θέσπιση των κανονισμών αυτών, η βεβαίωση και είσπραξη των απαιτήσεων αυτών διέπεται από τον Κ.Ε.Δ.Ε., κατ' εφαρμογή του άρθρου 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006).

16. Στο άρθρο 102 του προΐσχύσαντος ν. 2362/1995, είχε προβλεφθεί ότι, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, δύναται να ανατεθεί στις Δ.Ο.Υ., μεταξύ άλλων, και η είσπραξη των εσόδων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, στα οποία περιλαμβάνονται και τα έσοδα των Δ.Ε.Υ.Α.. Περαιτέρω, από την 1.1.2015, έχουν τεθεί σε ισχύ οι διατάξεις του ν. 4270/2014, και, με το άρθρο 177 παρ. 1 του νόμου αυτού, καταργήθηκε μεν και η προαναφερόμενη διάταξη του ν. 2362/1995 αλλά επαναλήφθηκε η δυνατότητα αναθέσεως στις Δ.Ο.Υ., κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, μεταξύ άλλων, και της εισπράξεως των εσόδων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, στα οποία περιλαμβάνονται, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, και τα έσοδα των Δ.Ε.Υ.Α. (άρθρο 98), ενώ, με τη διάταξη του άρθρου 177 παρ. 2 του ιδίου νόμου, προβλέφθηκε ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι, ήδη, εκδοθείσες αποφάσεις του Υπουργού Οικονομικών, με βάση τις οποίες είχε, ήδη, ανατεθεί η είσπραξη των εσόδων των Δ.Ε.Υ.Α. στις Δ.Ο.Υ.. Η κατά τα προαναφερόμενα ανάθεση της εισπράξεως των απαιτήσεων των Δ.Ε.Υ.Α., ως νομικών προσώπων διεπόμενων από το ιδιωτικό δίκαιο, στις Δ.Ο.Υ., δεν μετατρέπει τα εισπραττόμενα από τις Δ.Ο.Υ. ποσά σε δημόσια έσοδα, αφού η είσπραξη γίνεται για λογαριασμό των Δ.Ε.Υ.Α. και όχι για λογαριασμό του Ελληνικού Δημοσίου (πρβλ. ΔΕφΘεσ 821/2006, ΔΕφΚομ 33/2016), ενώ η παρεμβολή της διοικητικής βεβαιωτικής διαδικασίας δεν μεταβάλλει τη φύση των βεβαιούμενων απαιτήσεων από ιδιωτικές σε δημόσιες (πρβλ. ΟΛΝΣΚ 398/2013). Μετά την έκδοση αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, δυνάμει της οποίας ανατίθεται η είσπραξη των εσόδων Δ.Ε.Υ.Α. στις Δ.Ο.Υ., εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. (άρθρο 91 παρ. 1), χωρίς να απαιτείται η τήρηση κάποιας ειδικής (διοικητικής) διαδικασίας προσδιορισμού των απαιτήσεων αλλά αρκεί ο υπολογισμός τους από τις ίδιες τις Δ.Ε.Υ.Α. (πρβλ. ΣΤΕ 2758/2013), μέσω της εκδόσεως λογαριασμού ή αντίστοιχου φορολογικού στοιχείου παροχής υπηρεσιών ή προσδιορισμού δαπανών, τα οποία υποκαθιστούν τον προβλεπόμενο, στον Κ.Ε.Δ.Ε., νόμιμο τίτλο, ενώ ακολουθεί σχετική καταχώρηση της απαιτήσεως-νομίμου τίτλου στα βιβλία εισπρακτέων απαιτήσεων της Φορολογικής

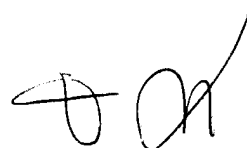
Διοίκησης (εν στενή εννοία βεβαίωση), είτε κατόπιν αποστολής στις Δ.Ο.Υ. χρηματικού καταλόγου από τις Δ.Ε.Υ.Α. είτε κατόπιν περιελεύσεως, με οποιονδήποτε τρόπο, στις Δ.Ο.Υ. μόνο του λογαριασμού ή του οικείου φορολογικού στοιχείου (άρθρα 1 και 2 παρ. 2 και 3 του ΚΕΔΕ).

17.Υπό το πλέγμα, επομένως, των διατάξεων του ν. 1069/1980 αλλά και του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, για την είσπραξη των εσόδων των Δ.Ε.Υ.Α., δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί διοικητικής εκτελέσεως (Κ.Ε.Δ.Ε.), ούτε, σχετικώς, υπάρχει δυνατότητα διενέργειας διοικητικής εκτελέσεως, κατά το άρθρο 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, το οποίο εφαρμόζεται για την είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α., αλλά εφαρμοστέες τυγχάνουν οι διατάξεις του ΚΠολΔ. Σε περίπτωση, όμως, αναθέσεως της εισπράξεως των εσόδων Δ.Ε.Υ.Α. στις Δ.Ο.Υ., κατόπιν σχετικής αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., και, κατά συνέπεια, οι σχετικές απαιτήσεις τους βεβαιώνονται ταμειακώς (εν στενή εννοία) στις Δ.Ο.Υ., χωρίς την τήρηση κάποιας ειδικής (διοικητικής) διαδικασίας προσδιορισμού των απαιτήσεών τους αλλά με μόνο τον υπολογισμό τους από τις ίδιες τις Δ.Ε.Υ.Α..

18.Με τις διατάξεις των άρθρων 2 και 6 του α.ν. 344/1968, έχει προβλεφθεί αποσβεστική προθεσμία, για τη διενέργεια, υπό των Δήμων, εν ευρεία εννοία βεβαιώσεως (καταλογισμού) φόρων, τελών, δικαιωμάτων και εισφορών, καθώς και προθεσμία παραγραφής των, ήδη, βεβαιωμένων απαιτήσεών τους, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στις εν λόγω διατάξεις. Οι διατάξεις αυτές, ως εκ του ότι αφορούν σε απαιτήσεις Δήμων, δεν δύνανται να εφαρμοστούν για απαιτήσεις των Δ.Ε.Υ.Α., από πάσης φύσεως τέλη και κάθε άλλη προβλεπόμενη χρέωση δαπάνης, αφού, όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι Δ.Ε.Υ.Α. τυγχάνουν ίδια νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, μη υπαγόμενα στην κατηγορία των Ο.Τ.Α.. Περαιτέρω, στο άρθρο 91 του Κ.Ε.Δ.Ε., έχει, μεταξύ άλλων, προβλεφθεί ότι σε όσες περιπτώσεις ανατίθεται στις Δ.Ο.Υ. η είσπραξη των εσόδων νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, μεταξύ των οποίων και οι Δ.Ε.Υ.Α., εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. (παρ.1), καθώς και ότι επί των εσόδων τρίτων, τα οποία συμβεβαιώνονται με τα δημόσια έσοδα, εφαρμόζονται τόσο οι διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε. όσο και εκείνες περί παραγραφής των δημοσίων εσόδων (παρ. 3). Η προεκτεθείσα παραπομπή στις διατάξεις περί

παραγραφής, αναφερόμενη, αποκλειστικώς, στα συμβεβαιούμενα με τα δημόσια έσοδα, έσοδα τρίτων, δεν καταλαμβάνει και τα ανατιθέμενα προς είσπραξη, αυτοτελώς βεβαιούμενα, από τις Δ.Ο.Υ., έσοδα τρίτων, και, ως εκ τούτου, δεν αφορά την παραγραφή ταμειακώς βεβαιωμένων από τις Δ.Ο.Υ. εσόδων των Δ.Ε.Υ.Α.. Τέλος, και οι διατάξεις του ν. 1069/1980 δεν περιέχουν πρόβλεψη σχετικά με την παραγραφή των απαιτήσεων Δ.Ε.Υ.Α., είτε στην περίπτωση κατά την οποία επιδιώκεται η είσπραξή τους από τις ίδιες τις Δ.Ε.Υ.Α. είτε στην περίπτωση αναθέσεως της εισπράξεώς τους, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, στις Δ.Ο.Υ..

19. Όπως, όμως, έχει ήδη αναφερθεί (βλ. ανωτ. υπό 12), στο άρθρο 276 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, έχει προβλεφθεί ότι οι Δ.Ε.Υ.Α. έχουν όλα ανεξαιρέτως τα δικαστικά, διοικητικά και δικονομικά προνόμια, τα οποία παρέχονται στο Δημόσιο. Η πρόβλεψη αυτή, καθ' ο μέρος αναφέρεται στα δικαστικά προνόμια του Δημοσίου, κατά την παγία νομολογία, περιλαμβάνει την εφαρμογή κάθε ουσιαστικού προνομίου του Δημοσίου, μεταξύ των οποίων και οι διατάξεις οι οποίες διέπουν την παραγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου, εφ' όσον οι απαιτήσεις των Δ.Ε.Υ.Α. δεν διέπονται από ευνοϊκότερες διατάξεις (πρβλ. ΟΛΑΠ 1/2014, ΣΤΕ 2904/2017, 2851/2017, 2885/2013, 2655/2013, 3329/2012). Περαιτέρω, με τα άρθρα 247, 250 περ. 1,5, 251 και 253 του ΑΚ, καθιερώνεται πενταετής παραγραφή, μεταξύ άλλων, και για τις αξιώσεις των εμπόρων για χορήγηση εμπορευμάτων και την εκτέλεση εργασιών, συμπεριλαμβανομένων των δαπανών, στις οποίες αυτοί υποβάλλονται, καθώς και για τις αξιώσεις όσων ασκούν κατ' επάγγελμα την παροχή υπηρεσιών, για τις αμοιβές και τις δαπάνες τους (πρβλ. ΑΠ 663/2011), η οποία άρχεται από το τέλος του έτους, εντός του οποίου γεννήθηκαν οι αξιώσεις και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξή τους. Με βάση όσα έχουν, ήδη, εκτεθεί, και λαμβανομένου, ιδίως, υπ' όψιν ότι τα τέλη, τα ειδικά και πάγια τέλη καθώς και, οι, εν γένει, χρεώσεις, προς τους καταναλωτές υπηρεσιών των Δ.Ε.Υ.Α., ενεργουσών, κυρίως, ως νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου, επιβάλλονται στο πλαίσιο συμβατικής σχέσεως, για παρεχόμενες υπηρεσίες υδρεύσεως και αποχετεύσεως και για την κάλυψη των λειτουργικών εξόδων και δαπανών, θα πρέπει να γίνει δεκτό, ότι οι σχετικώς απορρέουσες απαιτήσεις υπάγονται στην πενταετή παραγραφή του άρθρου 250 περ. 5 του ΑΚ, η οποία άρχεται κατά τη λήξη του οικείου έτους, εντός του οποίου γεννήθηκαν οι αξιώσεις και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξή τους, ως αφορώσες αξιώσεις μη εμπόρων-

κοινωφελών επιχειρήσεων ειδικού δημοσίου σκοπού, οι οποίες ασκούν, κατ' επάγγελμα, την παροχή υπηρεσιών, για τις αμοιβές και δαπάνες τους, ενώ, οι απαιτήσεις αυτές υπόκειται στην ίδια ακριβώς παραγραφή, κατά το άρθρο 250 περ. 1 του ΑΚ, ως απαιτήσεις ασκούντων εμπορικές πράξεις, στην περίπτωση κατά την οποία ήθελε προκύψει ότι, παρά τον κοινωφελή χαρακτήρα τους, οι Δ.Ε.Υ.Α. ασκούν εμπορικές πράξεις (πρβλ. ΑΠ866/1983, ΕφΑθ 5441/1992).

20.Εξάλλου, για την παραγραφή των χρηματικών αξιώσεων του Δημοσίου, ισχύουν, μεταξύ άλλων, οι διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 136 του ν. 4270/2014, οι οποίες προβλέπουν ότι οι χρηματικές απαιτήσεις του Δημοσίου από σύμβαση, την οποία αυτό έχει καταρτίσει, παραγράφονται μετά εικοσαετία, αρχομένη από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου έγινε η εν στενή έννοια βεβαίωσή τους. Λόγω της προαναφερθείσας, κατ' άρθρο 276 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, εφαρμογής, για τις Δ.Ε.Υ.Α., των διατάξεων περί παραγραφής των απαιτήσεων του Δημοσίου (βλ. ανωτ. υπό 19), η ανωτέρω εικοσαετής παραγραφή καταλαμβάνει, κατ' αρχήν, και τις απαιτήσεις των Δ.Ε.Υ.Α. από τέλη, ειδικά και πάγια τέλη καθώς και, εν γένει, χρεώσεις, για παρεχόμενες υπηρεσίες και δαπάνες Δ.Ε.Υ.Α., στο πλαίσιο της συμβατικής σχέσεως τους με τους πελάτες τους. Δεδομένου, όμως, ότι η ίδια αυτή παραγραφή αναφέρεται στο στάδιο μετά την, κατά τον Κ.Ε.Δ.Ε., εν στενή έννοια βεβαίωση των απαιτήσεων, δεν είναι δυνατόν να εφαρμοστεί για τις χρηματικές απαιτήσεις Δ.Ε.Υ.Α., επί των οποίων, όπως έχει ήδη αναφερθεί, υπό τις διατάξεις του ν. 1069/1980 και του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί διοικητικής εκτελέσεως (Κ.Ε.Δ.Ε.) αλλά εκείνες του ΚΠολΔ, και, επομένως, οι σχετικές απαιτήσεις των Δ.Ε.Υ.Α. υπάγονται στην προαναφερθείσα, κατ' άρθρα 250, 251 και 253 του ΑΚ, πενταετή παραγραφή. Η εικοσαετής παραγραφή της παρ. 3 του άρθρου 136 του ν. 4270/2014, εφαρμόζεται, όμως, για τις χρηματικές απαιτήσεις Δ.Ε.Υ.Α., οι οποίες βεβαιώνονται εν στενή έννοια στις Δ.Ο.Υ., κατόπιν αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, δυνάμει της οποίας έχει ανατεθεί στις Δ.Ο.Υ. η είσπραξη των απαιτήσεων Δ.Ε.Υ.Α.. Προϋπόθεση, όμως, για την εφαρμογή της εν λόγω εικοσαετούς παραγραφής, αποτελεί να μην έχει ήδη συμπληρωθεί, κατά το χρόνο διενέργειας της εν στενή έννοια βεβαιώσεως στις Δ.Ο.Υ., η πενταετής παραγραφή του ΑΚ, λαμβανομένης υπ' όψιν και της τυχόν διακοπής ή αναστολής της.

21. Με βάση τα ανωτέρω εκτιθέμενα, οι απαιτήσεις των Δ.Ε.Υ.Α. δεν διέπονται, όσον αφορά τυχόν αποσβεστική προθεσμία ή παραγραφή τους, από τις ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 2 και 6 του α.ν. 344/1968, οι οποίες εφαρμόζονται για τα έσοδα των Ο.Τ.Α., αλλά υπάγονται στην πενταετή παραγραφή των άρθρων 250, 251 και 253 του ΑΚ, η οποία άρχεται κατά τη λήξη του οικείου έτους, εντός του οποίου γεννήθηκε η αξίωση και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξή της. Σε όσες δε περιπτώσεις οι εν λόγω απαιτήσεις βεβαιώνονται εν στενή εννοία στις Δ.Ο.Υ., κατόπιν εκδόσεως αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, δυνάμει της οποίας ανατίθεται στις Δ.Ο.Υ. η είσπραξη των εσόδων Δ.Ε.Υ.Α., αυτές υπάγονται στην εικοσαετή παραγραφή του άρθρου 136 παρ. 3 του ν. 4270/2014, η οποία άρχεται από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου έγινε η εν στενή έννοια βεβαίωση τους, υπό την προϋπόθεση ότι, κατά το χρόνο διενέργειας της εν στενή έννοια βεβαιώσεως στις Δ.Ο.Υ., δεν έχει, ήδη, συμπληρωθεί η πενταετής παραγραφή του ΑΚ, λαμβανομένης υπ' όψιν και της τυχόν διακοπής ή αναστολής της.

22. Από τις διατάξεις των άρθρων 3, 5 και 6 του Ν. 1069/1980 συνάγεται ότι οι Δ.Ε.Υ.Α. διοικούνται από Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο μεριμνά για τις υποθέσεις και τα συμφέροντα τους, διαχειρίζεται την περιουσία και τους πόρους τους, αποφασίζει, μετά από εισήγηση του Γενικού Διευθυντή, για την άσκηση και την παραίτηση από ένδικα βοηθήματα και ένδικα μέσα και για την πραγματοποίηση δικαστικών ή εξώδικων συμβιβασμών ενώ, επιπλέον, υπέρ αυτού, λειτουργεί τεκμήριο αρμοδιότητας, ώστε να αποφασίζει για οποιοδήποτε θέμα της επιχειρήσεως, για το οποίο δεν ορίζεται διαφορετικά στο νόμο. Όπως, επίσης, έχει, ήδη, αναφερθεί, το Διοικητικό Συμβούλιο, έχει, επιπλέον, την αρμοδιότητα να καθορίζει, με απόφασή του, η οποία εγκρίνεται από το οικείο Δημοτικό Συμβούλιο, τα τέλη των υπηρεσιών υδρεύσεως, αποχετεύσεως, τα ειδικά και πάγια τέλη καθώς και την, εν γένει, χρέωση-τιμολόγηση των υπηρεσιών των Δ.Ε.Υ.Α., στη βάση των αρχών της ανταποδοτικότητας, έναντι των παρεχόμενων υπηρεσιών, δυνάμενο να διαμορφώνει και ειδικά τιμολόγια είτε για ευπαθείς ομάδες καταναλωτών, με βάση ενιαία και αντικειμενικά κριτήρια, είτε για κατηγορίες καταναλωτών, οι οποίοι εξυπηρετούνται από δίκτυο ανεξάρτητο από το ενιαίο δίκτυο των Δ.Ε.Υ.Α. (βλ. ανωτ. υπό 11), ενώ η άσκηση των καθηκόντων διοικήσεως Δ.Ε.Υ.Α., αποτελεί, κατά τη φύση της, άσκηση υπηρεσιακών καθηκόντων διοικήσεως τοπικών υποθέσεων, ώστε τα μέλη της

διοικήσεως οφείλουν να μεριμνούν για την τήρηση των αρχών της νομιμότητας, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και της χρηστής διοικήσεως.

23. Με τις διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 2 περ. θ του ν. 1069/1980, έχει ειδικά προβλεφθεί, ως αρμοδιότητα και διακριτική ευχέρεια του Διοικητικού Συμβουλίου, η έκδοση αποφάσεως για τη ρύθμιση ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων των πελατών Δ.Ε.Υ.Α.. Η αρμοδιότητα αυτή, κατά την αιτιολογική έκθεση του νόμου, αποβλέπει στον διακανονισμό των οφειλών των καταναλωτών, με κριτήριο την ενίσχυση της εισπραξιμότητάς τους αλλά και τη διευκόλυνση ευπαθών κοινωνικών ομάδων. Περαιτέρω, από το συνδυασμό των διατάξεων των παρ. 1 και 2 του άρθρου 91 παρ. 2 του Κ.Ε.Δ.Ε., συνάγεται ότι πάγια αρμοδιότητα παροχής διευκολύνσεων, η οποία αφορά στην τμηματική καταβολή των ληξιπρόθεσμων χρεών προς τις Δ.Ε.Υ.Α., σύμφωνα με τις εκάστοτε διατάξεις περί παροχής διευκολύνσεως καταβολής των δημοσίων εσόδων, προβλέπεται και για τις Δ.Ο.Υ., στις οποίες έχουν βεβαιωθεί εν στενή εννοία απαιτήσεις Δ.Ε.Υ.Α.. Η προαναφερόμενη αρμοδιότητα των Δ.Ο.Υ., δεν κωλύει την, κατά τα προεκτεθέντα, υπό τις διατάξεις του ν. 1069/1980, αρμοδιότητα και διακριτική ευχέρεια του Διοικητικού Συμβουλίου Δ.Ε.Υ.Α. για τη ρύθμιση των οφειλών πελατών τους, ακόμη και μετά την ανάθεση της εισπράξεώς τους στις Δ.Ο.Υ., αφού, όπως έχει ήδη αναφερθεί, τα σχετικά έσοδα δεν μετατρέπονται σε δημόσια και η είσπραξή τους επιδιώκεται από τις Δ.Ο.Υ. για λογαριασμό των Δ.Ε.Υ.Α..

24. Ως εκ του ανταποδοτικού χαρακτήρα των τελών και των χρεώσεων των Δ.Ε.Υ.Α., της παρεχόμενης ευχέρειας προβλέψεως μειωμένων χρεώσεων τελών και δαπανών για ευπαθείς ομάδες καταναλωτών αλλά και ως εκ της δεσμεύσεως των μελών της διοικήσεως των Δ.Ε.Υ.Α. από τις αρχές της νομιμότητας, της διαφάνειας, της αποδοτικότητας και της χρηστής διοικήσεως, η, κατά το άρθρο 5 παρ. 2 περ. θ του ν. 1069/1980, αρμοδιότητα και διακριτική ευχέρεια του Διοικητικού Συμβουλίου, για τη ρύθμιση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων πελατών Δ.Ε.Υ.Α., θα πρέπει να συνδέεται με ενιαία και αντικειμενικά κριτήρια, βάσει σχετικής αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου ή κανονισμού Δ.Ε.Υ.Α., τα οποία ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στη ρύθμιση καθώς και το περιεχόμενο της, και δύναται να αφορά είτε το διακανονισμό των οφειλών με τμηματική καταβολή τους σε περισσότερες δόσεις, είτε και τη διαγραφή μέρους των οφειλόμενων τόκων και προσαυξήσεων εκπροθέσμου καταβολής, χωρίς, πάντως, εν' όψει των ανωτέρω, η απόφαση ρυθμίσεως να δύναται

να περιλαμβάνει και τον περιορισμό ή τη διαγραφή οποιουδήποτε μέρους της κύριας οφειλής.

Απάντηση επί των τιθέμενων ερωτημάτων

Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, το Ε' Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, επί των τιθέμενων ερωτημάτων, γνωμοδοτεί ως ακολούθως:

I. Κατά πλειοψηφία ότι:

25^α.Υπό το πλέγμα των διατάξεων του ν. 1069/1980 και του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, για την είσπραξη των εσόδων των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.), δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις περί διοικητικής εκτελέσεως (Κ.Ε.Δ.Ε.) ούτε, σχετικώς, υπάρχει δυνατότητα διενέργειας διοικητικής εκτελέσεως, κατά το άρθρο 167 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, το οποίο εφαρμόζεται για την είσπραξη των εσόδων των Ο.Τ.Α., αλλά εφαρμοστέες τυγχάνουν οι διατάξεις του ΚΠολΔ. Σε περίπτωση, όμως, αναθέσεως της εισπράξεως των εσόδων Δ.Ε.Υ.Α. στις Δ.Ο.Υ., κατόπιν σχετικής αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, εφαρμόζονται οι διατάξεις του Κ.Ε.Δ.Ε., και, κατά συνέπεια, οι σχετικές απαιτήσεις τους βεβαιώνονται ταμειακώς (εν στενή εννοία) στις Δ.Ο.Υ., χωρίς την τήρηση κάποιας ειδικής (διοικητικής) διαδικασίας προσδιορισμού των απαιτήσεών τους αλλά με μόνο τον υπολογισμό τους από τις ίδιες τις Δ.Ε.Υ.Α..

II. Ομοφώνως ότι:

25^β.Οι απαιτήσεις των Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Δ.Ε.Υ.Α.) δεν διέπονται, όσον αφορά τυχόν αποσβεστική προθεσμία ή την παραγραφή τους, από τις ισχύουσες διατάξεις των άρθρων 2 και 6 του α.ν. 344/1968, οι οποίες εφαρμόζονται για τα έσοδα των Ο.Τ.Α., αλλά υπάγονται στην πενταετή παραγραφή των άρθρων 250, 251 και 253 του ΑΚ, η οποία άρχεται κατά τη λήξη του οικείου έτους, εντός του οποίου γεννήθηκαν οι αξιώσεις και ήταν δυνατή η δικαστική επιδίωξή τους. Σε όσες δε περιπτώσεις οι εν λόγω απαιτήσεις βεβαιώνονται εν στενή εννοία στις Δ.Ο.Υ., κατόπιν εκδόσεως αποφάσεως του Υπουργού Οικονομικών, δυνάμει της οποίας ανατίθεται στις Δ.Ο.Υ. η είσπραξη των εσόδων Δ.Ε.Υ.Α., αυτές υπάγονται στην εικοσαετή παραγραφή του άρθρου 136 παρ. 3 του ν. 4270/2014, η οποία άρχεται από τη λήξη του έτους, εντός του οποίου έγινε η εν

στενή έννοια βεβαίωση τους, υπό την προϋπόθεση ότι, κατά το χρόνο διενέργειας της εν στενή έννοια βεβαιώσεως στις Δ.Ο.Υ., δεν έχει, ήδη, συμπληρωθεί η πενταετής παραγραφή του ΑΚ, λαμβανομένης υπ' όψιν και της τυχόν διακοπής ή αναστολής της.

25^Υ. Τα Διοικητικά Συμβούλια Δ.Ε.Υ.Α. έχουν αρμοδιότητα και διακριτική ευχέρεια για την έκδοση αποφάσεως ρυθμίσεως ληξιπρόθεσμων οφειλών πελατών τους, ακόμη και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η είσπραξη των οφειλών αυτών έχει, ήδη, ανατεθεί στις Δ.Ο.Υ.. Η εν λόγω, όμως, απόφαση ρυθμίσεως, θα πρέπει να γίνεται με ενιαία και αντικειμενικά κριτήρια, βάσει αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου ή κανονισμού της Δ.Ε.Υ.Α., τα οποία ρυθμίζουν τις προϋποθέσεις υπαγωγής και το περιεχόμενο της ρυθμίσεως οφειλών πελατών, και δύναται να αφορά είτε το διακανονισμό των οφειλών, με τμηματική καταβολή τους σε περισσότερες δόσεις, είτε και τη διαγραφή μέρους των οφειλόμενων τόκων και προσαυξήσεων εκπροθέσμου καταβολής, χωρίς, πάντως, η απόφαση ρυθμίσεως να δύναται να περιλαμβάνει και τον περιορισμό ή τη διαγραφή οποιουδήποτε μέρους της κύριας οφειλής.

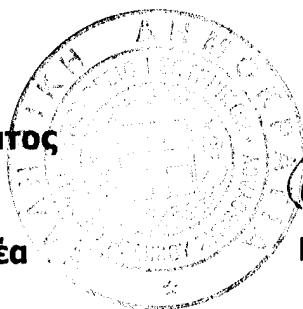
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 18.1.2018

Η Πρόεδρος του Τμήματος

Μεταξία Ανδροβιτσανέα

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

Γεώργιος Θεοδωρακόπουλος

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.